

برنجی سنه

شمېرېلك هر خېمېښه نشر اولنور

نومبرو : ۱۱

صاحب امتیازی
شېندر زاده قلبلی
امیر علمی

اداره و تحریر محلی :

جفال اوغلی جاده سنده دائرة مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتملیدر .

نسخه سی هر برده

۲۰ یاره در .

۲۳ جمادی الآخر ۳۲۸

وَلَا تُقْرَبُوا إِلَىٰ هَٰذَا النَّارِ وَلَا تَمْسُكُوا بِهَا وَلَا تَكُونُوا فِيهَا ذَلِيلًا

شرائط اشتراک :
سنه لکي ۳۰ ، التي آيلني
۲۰ غروشر

ممالك اجنبيه ايچون :

سنه لکي ۱۰ التي آيلني ۶ فرائقدر . اعلانات
ايچون اداره ماموري محمد ذهني بکه مراجعت ايتملیدر .

۲۹ حزيران افرنجی

۱۹۱۰

۱۷ حزيران ۱۳۲۶

برسی بوزله «اکک ویرمه نك جائز اولوب اولمادیغی»
 صورتی، اسکی باشلاردن . شیمدیکی افندیلردن برسی
 طرفدن ویریلن جوابی تخمین بیوره بیایمیسکز ؟
 ظن ایتیمز . امر دیوردی که : محبوس اولمایانلره
 اکک ویرمه نك، خونه مرقومه حبسه دکلک اکک
 ویرمیسکز !

بویش ضابط تمام محتاج وبارده سز ایدی . عائله لرله
 اوصیرالده مخبرده ایده میوردی . فرانده دیانمک
 صدقه ایله یکمکده ممکن دکلدی . دیک که اولسون
 حریف بویچارلری آجلقدن اولمک ایله برلقمه اکک
 ییه بیامک ایچون دنیا نك هیچ بر نده . مثلی اولمایان
 فزان زندانلر نده اقامت آره سنده تحیر ایدیوردی .
 پاشا حضر تلی ۱

الاهدن اوتامدن ، وجدانندن تحاشی ایتیدن
 بویه برامری ویره یان بر آدمه ، بو آدمک امشاله
 کیسه ملتدن معاشلر باغلاقی ، عدل واحسانمیز ؟
 ماضی بی اونودانلر اولایلیر ، باخصوص بو کونکی
 سعادت شخصیه یله ماتی ده مسعود واستقبال وطنی
 امین صانانلر ، باخصوص ماضیه محنت چکمه نلر ،
 باخصوص شو مقدس مشروطیه ، بر میراث بی قیمت
 کبی زحمتسزجه نائل اولانلر . لیکن ملتک سمادتی
 ایچون دهانجه مجاهداته احتیاج بولدیدیقی تفکر و سعادت
 شخصیه یله احوال عمومی بی ، قایسه ایدوبده برلقمه بی
 بیه راحت وجدانله یوتامایانلر ، شهدای مجاهدی ،
 زوالی مجاهوللری اونودامایانلر . ماضی بی ایدیا اونودامالار
 همده ماضی بی اونوتالی می ز ؟ ظن ایتیمز . سلامت
 حالده من . سعادت مستقبله من ایچون ماضی بی اونوتاماق
 لازمدر . ماضی بی اونوتامق سیئه سی دکلی در که حالده
 بیه ماضی بی آکدیران بعض احوالک وجودیه سبب

مقدمه

— ۱ —

ایکینجی مذهب «قدم اولده معرفت نفس ایله
 بعد مشاهد حق» یعنی «آردن مؤثره انتقال»
 اصولدر . بومذهبک مجتهدی «امام غزالی» اولوب
 اکثر متوفین و احباب طرق بونی اختیار ایتشلردر .
 بواضا ساحتدن آکلاشیله جفته کوره برنجی مذهب
 «ما فوق الطبیعه» و «افکار بدیهیه» بی اله آلیور .
 بوکا فلسفه غریبه ده :

ایکینجی مذهب آیه «احوال روحی» و «تجربه
 (méthode métaphysique) نامی ویریه بیایر .

اولویورده باشده ذات عالی سمیتوریکیز اولارق
 جمله می دلخون ایدیور ؟

شپندر زاده
 احمد حلینی

اجال سیاسی

بویقوتاز نه وقت قالمار ؟

«سوددن آغزی یانان، یوغوردی او فزده یو»
 دیشلر . اوروپا سیاستدن ، یارم عصردر ، اوقدر
 حبله و خدعه یه هدف اولدو که ارتق قبل الوقوع بر
 شین ایتانه میورز . صدر اعظم حق پاشا حضر تلیرنک
 مجلس مبعوثانک یوم انسدادنده اعطا ایتکاری
 ایضا حاکم صمیمیتده شه میز یوقدر ؛ لیکن بز حالا
 دول معظمه نك مواعیدینه و صفوت نامه ایله «
 اعتماد ایده میورز .
 کرید مشناسی حقتده شوو ک کز نلرده اوقدر
 سوز سولندی کروح مشله بوسوز بیفتندن تجرید
 ایدلکجه انسانک نه دوشونه چکنی شاشیرماماسی
 قابل اولیور .

دول اربمه نك، الحاقه قطی آراخی اولمایه چقلری
 حقتده کی بیسانلری ، کریده یته عسکر چیقارمق
 خصوصنده کی تصورلری ، شه یوق که عثمانی سیاستی
 ایچون بر موفقیته در . لیکن موفقیته بودر جده قالیبره
 بحسب التحلیل ، موفقیته نلرک دیک اولور .
 کرید مشناسی بر صورت نه ایله حل ایدیلر .
 اولجه انکلتزه زمان حاکم حاکم ایتدیکنی در میان
 ایتش ایکن مؤخر آ بو فکرندن واز یکم شددر . دول
 اربمه ، المانیا و اوستریانکده انضمام رای و موافقیته

و تبع «جهتی اله آلیور . بوکاده :

(Psychologique . m . نامی ویریلر .)

برنجی اصول جاذبه دار و سرعتلدر . معرفتی
 تحصیل ایچون ایکینجی اصولدن ده قولایدر . لیکن
 ایکینجی اصول قدر متین و مفید دکلدر . باخصوص که
 طار حوصله لی آدملری ملامته و جذبه یه سوق ایدر ،
 هر وقت نزاهت اخلاقیه بی تکفل ایدمیز .
 برنجی اصول ایله تدقیق احوال نفسیه ، تحقیق
 مراتب و نازلات ، دخی زوردر . بالخاصه ایشک ایچنه
 برارده خیالات قاریشیرسه .

معرفت نفس ایله ایشسه باشلایانلر «من عرف
 نفسه فقد عرف ربه» کلامی اساس اتخا ایتشلردر .
 اولاف نفس انسانی بی و صوکره انسانی محیط اولان اشیا
 واکوانی و بعد معادکل اولان جناب منانی بیله که
 جالیشیورلر . اولره کوره حقیقت ذاتیه دائره ادراک
 خارجنده اولوب حقیقت صفاتیه ایسه «انا عند ظن
 عیدی» مؤداسیله باشلامقده وسیر و مشاهد ، و تنویر
 ادراک ایله مرتبه کالی بولمقددر .

کرید مسئله سی حل ایتکه قرار ویرمشددر . ایشته
 اصل مشکلات ، مبارزه نك چنین طرفلری بوندن
 صوکره باشلایه جقدر .
 مسئله ناصل حل ایدیلر چک ؟

ایشته بر سؤالک جوابنه کرک افکار عمومی
 عثمانیه و کرک افکار عمومی اسلامیه حرارتی برتهالکله
 انتظار ایلیر . کریدی تکرار بر ولایت عادی عثمانیه
 درجه سه کتیرمک فکری بزده بولونماز ، لیکن کریدک
 مختاریت اداره سی نه قدر واسع اولورسه اولسون ،
 بر عثمانی مملکتی اولمقدن قورتولمایه جتی ایچون ،
 اداره ملکیه و سیاسیه نك عثمانی حکومتی نظارتی
 آلتنده بولونماسی ضروریدر .

دیک که دول اربمه ، آلمانیا و اوستریانک انضمام
 رای ایله مختاریت خصوصتی تقرر ایتدیردکن سکره
 بونک اجراسنی وکریده اسایش و انتظامک تقریری ،
 اطمنک صاحب ، شروی اولان حکومت عثمانیه حواله
 ایتدیلدر . بر طرفدن حقوق پادشاهی نك محفوظتی
 ادعای ، دیگر طرفدن عثمانی حکومتی کریده قارشی
 بریابانجی ، بر سیرجی وضعیتده براقی ، قولا ی قولا ی
 هضم ایدیلر . چک تضاد لردندر .

ایشته حکومتیز ، بو خصوصلری اله ایتکه
 جالیشیلدر . کرید مسئله سی بوسورتله حل ایدلکجه
 موفقیته سیاسیه مزه حکم ایتک ، کندی کند می
 الدائم دیکدر .

بویقوتاز نامیری کورتمکه باشلامشددر . یونانلیر ،
 صانون آلدقاری ازانلر واسطه سیله «بویقوتاز»
 ارتق لزیم قالمادیغی ، بویقوتاز فرانسه افکار
 عمومی سی بیله راضی اولمادیغی ، بر طاقم اجنبی
 تجارخانه لک تعطیل تأدیات ایدم چکاری ، و بوکامثال

قدم اولده مشاهد ربوبیت طرفدارانی ایسه
 «هو الاول والاخر والظاهر والباطن» امرندکی
 فکر بدیهی بی اساس اتخا ایدیورلر . عارفین شاذلیه دن
 بریه واقع اولان محبت مزده شو صورته اداره کلام
 ایتشدی :

باقیکز ، کونش طوغش ، عالی نور قابلا مشن ،
 هرشی منور اولمش . بنور سایه سنده الوان و اشکالی
 کور میورز . ایدی نور بو موجودیتی انباندن مستقی
 قالاجق مسورتده بدیهی و بو انوان اشکالک رؤیتنه
 بالکیز اونک موجودیتی سبب ایکن نوری مشکوک
 برشی فرض ایدوبده اونک موجودیتی الوان و اشکال
 ایله اثباته قالدشمق بیهوده کلفتر . بی معاجدالیرله
 ذوق و معرفدن نفسی محروم ایتک و نعمت موجوده
 و حاضر مدن حقیر عاتلرله استفاده ایتمک دیمکدر .
 عارف شاذلی نك بوسوزلری محروم حقیقت دکلده
 بردستور قلی اولایلیمه سی ایچون متفکرده «ایمان» ک
 «رب و تدقیقه» غلبه ایتش اولماسی شرطدر .
 شو حالده ایسه مسئله فن و تدقیق ساحه سیندن ایمان
 دائره سته انتقال ایدر .

شیر اشاعه ایدوب: طور بیورلر .
 بوتلاشیر بیه عثمانی ملنك جان الاجق نقطه یی
 بولدیقه دلیل قطعیدر . بز بوقوتازی یونانیلرک حدیثی
 بیلدرمك . سیاست اولدینی کی اقتصاداً دخی بزه
 مربوط و محتاج اولدقاری آنکلائی ایچون بایبورز .
 بوحقیقی یونانیلرک [واوروبایلرک] آكلادقاری
 کون کرید مسئله سی قطعیاً حل ایدیه جکندن بوقوتازی
 دخی قالقار . لیکن ینه قوری و عدلرله بزه بوقوتازی
 قالدیرتمی اید ایدن وادسه ، هرکیم اولورسه واسون ،
 تمامیه آلدانیور .

بوقوتازی ، ملنك - سوق و جدانیسیله یایلامش . شروع
 ومدنی بر اصول جدالدر . بونك احداثیه سبب اولان
 احوال اورطه دن قالمایچه ، بوقوتازی دخی قالقماز .
 « کرید مسئله سی تورکیا ایله یونان آره سنده دکل ، تورکیا
 ایله دول معظمه آره سنده تکیون ایتمش بر مسئله در . »
 دیه اورته یه سوربان سفسطه لقمه سی یوده جق بر عثمانی
 تصور ایدیه میز . کرید مسئله سی یونان انتزیه سندن
 باشقه برشی دکلدر . اورطه ده اوینانان اوپون ، یونان
 عنصرینک تورکلر ضررینه اولارق براز ده ایر واهیت
 قازانما سندن « عبارتدر .

اگر موفقیات نمیه مزده متانت ملیه دن باشقه بر عامل
 مؤثر کوریلورسه ، خطا ایدیلور . کرید مسئله سی
 ملت خل ایتمک ایددار ایدیه ، ملت حل ایدیه جکدر .
 اوروبا حکوماتی بوقوتازی یوزندن یونانیلری ضرر دیدیه
 اولمقدن قورتارمق ایستدورلرسه ، مسئله یی سربما
 و منافع مقدسزه موافق اولارق حل ایتمه لدرلر .
 بو مخصوصه - حکومتی تضیقدن برشی حاصل
 اولمایه جققی دول معظمه بیللمه لدرلر . حکومت عثمانیه
 بوقوتازی رفی ایچون ملت آوزرنده جبر و تضیق
 اجرا ایدیه میز ، اگر رضای ملت خارجنده بوقوتازی

قون جدیدیه ده کی اضولو بوفکرک علیه نده در . مسئله یی
 براز ده تحلیل ایدرسمه ک شوشنکه کیر : اوصاف
 و نمونه وقوف پیدا ایتمه دن برشی ، ذاتی اعتباریه
 بیلیمک بکمن می در ؟ « قون جدیدیه کوزه ماهیت
 حادانات ، ذات اشیا بزه دائماً بجهول قالب حواسه یی
 وادرا کزی اشغال ایدن حادثه کی تحولات ، یعنی
 نفوت و صفادر .

مؤزردن اثره انتقال طرفدارانی ، تحولات
 نفوت و صفات دیدیکمز شیر ماعت اشیا دن باشقه بر
 شش دکلدر . دیورر بورا سی ، مثلاً اخیره قلدیه دخی انکار
 ایچور . و انکار یالکنز « ثویه » مسئله کندن اولان
 « رؤطانیون » مسئله کنه غاندقالب و سه ده ماذمک
 « عین و لاحدی » ایکی حلقه ایله تلقی ایتمک مجبوریتده بزه
 البته قولایلقه قابل تدقیق و تحلیل اولان جهتی فیدأ
 معرفت انخاژ ایتمک اولادر .

بوراده بر ملاحظه دها سرد ایدیه جکز . فهم
 نومرفت ایچون انسانده ادراک و وجدانندن باشقا
 آلت یوق . شفق حلاله ایسه اول امرده بوالک نرک
 قیمت و حقیقیته تقدیره جالشمق لازمدر .

رفعه قالیشرسه ، ملنك حریت . شروع سنده تجاوز
 ایتمش عد اولونور . بویه بر حرکت بر حکومت
 مشروطه جسارت ایدمیز .
 مسئله حل اولونجه یه قدر بزماسلمانر بوقوتازی
 دوام ایدیه جکز و هرکون توسیع و تقویه سنده جالشمه جفز .

داخلیه نظارتندن

بر نیاز

اون سنده قدم ، کرید جنو اولرینک شرندن ازمیره
 اختار هجرت ایدن کریدایلرک بر قسمی اسکان ایدمک
 اوزره افریقای عثمانیه کائن « عین الشهات » ،
 « سوسه » و « درنه » یه سوق ایدمشلردی . بونلردن
 درنه یه سوق اولنان قرق عائله نک محل مذکورده قریب
 « کرسه » جهتلرنده اسکانی ققرر ایتمش و بنگازی
 قوماندانی فریق طاهر باشانک تحت ریاستده بر
 قومیسون تشکیل ایدمک ادوات و لوازم انشاییه
 قارشولفی تدارک و اعانه ترتیبندن آریجه اون سکز
 بیک غروشد محل مذکورده اساله اونونه جق صو
 ایچون افزا اولونمش ایدی . مهاجرین مذکورده دن
 وارد اولان نظامنامه ده : کیفیت اسکانک حالامعطل
 قالدینی و یکن سنه محاسن مبعوثانه اولان مراجعتلرینک
 دخی عمره و یرمیدیکی والیوم محکوم سقالت و اقراض
 قالدقاری . « یازیلور .

مادر وطنک اغوش مروتنه انجا ایدن زوالی
 مهاجرلرک ؛ امکان ترنهلری وار ایکن ، ینه سقیل
 بر اقلیمالریته وجداناً رضا داده اولامه جکیزی
 بیلدیکزدن اراق بوجیر زده لرک ضجرت و محنتلرینه
 حکومتزک چاره ساز اولماسه همت اندایتپورانه
 کزی نیاز ایددرز .

•••

بوعتبارله مباحث اساسیه مزه « احوال نفسیه »
 و یاخود « علم احوال الروح Psychologie » دنا باشلاماز
 لازم کلیدی . لیکن بز ، علم کائنات Cosmologie ،
 دن باشلامی دها موافق بولویورز بوترتیب ، قارب
 مباحث عمومیه حقدنه بر فکر ویره بیه جکندن الک
 مهم و مشکل بختاری ، احوال نفسیه ایله معرفه الله
 بختاری سهولته تلقی ایچون اذهانی احضار ایتمش
 اولاجقدر .

برنجی کتاب

قون جدید اعتباریه

عالم

بوهیت اکرانه باقلدقده بوتون موجودیتک
 اوج شکل اساسی ایله منجلی اولدینی کوریلر : ماده ،
 قوه ، روح .

اشکال والوان نامتناهی در ، لیکن مایه ، سرماییه
 بواج صورته راجع قالیور . نتیجه تحلیلده ایسه ،
 دیگر بر اصل مرتب و محسوسه ارجاعی قابل اولمایان
 اوج رکن اصلی « قدرت energie » ، « مکان

بنغازی و طرابلس سواحلنده سونوکر صیدیه
 مشغول اولان یونانیلر دورت قسم اعتباریه اجرت
 صیدیه و یریبور : ۳۲ و ۱۰ و ۶ عثمانی لیراسی
 بو تقسیم دور استبداده مأمورین عملیه ماکل
 تدارکی مقصیده اجرا ایدمشدی ؛ زیرا برنجی صنفه
 داخل اولان بر قایق صاحبی ، مأمورین عانده سنده
 اوج بش لیرا ویره لک اوجنجی و دورنجی صنفدن
 اجرت و یریردی . حالاً بوقسیمک تمبدلی و معامله
 متفرعه سنده منظم بر خاله افرای لازمدر ؛ اعتقاد
 نده بز . حکومتدن اصلاً رخصت المادینی حالده
 سونوکر صیدیه مشغول یک چوق یونان کیلری
 افریقا سواحل مزده بولوندینی بیلدیریلور . بونک
 منعی حکومتک وظیفه پرورلکندن بکهرز .

عالم اسلام

نقد

مهم برخطوه ترقی

دهلی و جوازی اسلام عالمسنگ یکی بر جمیت
 تشکیل ایدمک برنجی « جولان » رفیق مزاشمش و جمیتک
 مقصیدینی مختصر آ بزه بیلدیرمش ایدی . کراچی
 شهرندن الدیمز بر مکتوبده هندیلری بوقیل جمیتلر
 تشکیله سوق ایدن اسباب یک کوزل تشریح ایدمش
 اولدیفندن قارئلرمز برانز قضیلات اعطاسی قاندهلی
 بولدی . هند مسلمانلری انفلو سافسوتزه مخصوص
 اولان « سریع و عملی » اصولاری قبول ایتمش و بو
 سایده سرعتله اقطاف ثمرات ایتمکده بولونمشلردر .
 هندده تعاون و تقسیم افکار نایفه اصولاری اوزرینه
 مؤسس بر جوق جمعیات وار . هندهات علمیسی ،

espace « و » زمان temps « در قواشونک نظری
 بودر . « سیر اولویه لودج » ، وسائر « طبیعیون حد
 غایده » یالکنز قدرت واثیر : ی بولویورلر .
 زمان و مکان [] برن موجودیت عقبه اولمفله
 حقیقت خارجیه صاحبی اولارق اورطه ده « ثیر و قدرت »
 قالیور . روح ایسه ، قدرتک برشکان محسوسی عد
 ایدلمکده در .

« ههقل » و تلابیدی کی « فردیون Monisme »
 مسئله کنه سالک اولان متفکر ، قدرت واثیری دخی
 دیگر بر اصل نهائی به ارجاع ایدمک هر ایکسینه « مایه
 اصلیه Substance » نامنی و بر دکراری بر اصل اصولک
 ایکی نظاره ابتدایی نظریه باقیورلر . متفکرلری بو
 فکره سوق ایدن نه بر ظن عادی ونده ساده بر
 معادله منطقیه دکلدر .

قوانین طبیعیه نک انتظام و منتظماً فعالیتی ، طبقین
 [] بوراده کی مکان ، اشیا کله عدی حالده دخی موجود
 فرض ایدیلان مکان ، طاق اولوب تصائب حادثانن عبارت
 و طبیعیون نقطه نظریه اولان مکان دکلدر .

مابعدی وار